

ENT EXT

SINCE 1991.

ČASOPIS ZA UREĐENJE PROSTORA I ARHITEKTURU

KOTOR APSS 2013.

PREDRAG SPASIĆ D.I.A.

FRANK GEHRY

JEAN MARIE MASSAUD

TRENDOVI U DIZAJNU ENTERIJERA

MARIJA JAKIĆ

JEVREJSKI MUZEJ U BERLINU

BROJ 7 | Podgorica, avgust 2013.

ISSN 1800-9611

9 771800 961006

ENT

EXT

SINCE 1991.

enterijeri & eksterijeri

NAJSAVREMENIJI PROIZVODI ZA
OPREMANJE ENTERIJERA I EKSTERIJERA

PORCELANOSA® Grupo

PAMESA
CERAMICA

hansgrohe

effegibi®

99-TRE-RE-PIU'®

DURAVIT

■ GEBERIT

TIKKURILA

GESSI

www.entext.me

ENTEXT D.O.O. / PODGORICA, CETINJSKI PUT BB / TEL/FAX: +382 20 260 831 / E-MAIL: salongp@entext.me

GEBERIT

www.geberit.rs

sa d i

4

AKTUELNOSTI
Kotor APSS 2013.

10

REFERENCE
Intours hotel

16

PORTRET ARHITEKTE
Predrag Spasić d.i.a.

VLASNIK I OSNIVAČ:
Entext d.o.o

IZDAVAČ:
Entext d.o.o

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNICI:
Marta Jovičević
Ana Radonjić
Goran Mitrevski

GRAFIČKI DIZAJN I FOTOGRAFIJE:
Marta Jovičević
Drugi izvori

SARADNICI:
Jovana Četković
Marko Marković

ŠTAMPA:
Suton, Široki Brijeg

TIRAŽ:
1000

Entext je stručni, periodični i edukativni časopis iz svijeta dizajna enterijera, eksterijera i arhitekture. Namijenjen je prezentaciji kompanije Entext, salona enterijera Entext i naših partnera, kao i svima koji se profesionalno bave dizajnom i arhitekturom ili su zainteresovani da unaprijede sopstveno znanje i informisanost iz tih oblasti.

O NAMA:

Naša misija je predstaviti prostor kroz boje i teksture proizvoda. Doživljenim formacijama, inspiracijama, pokazati kako ljudi mogu transformisati prostor u jedinstveni i personalizovani izraz sebe. Mi pokušavamo da ohrabrimo ljude da shvate šta mogu biti pomažući im da svoje vizije pretvore u realnost.

Zastupnici smo kompanija koje u svijetu keramike, sanitarija, opreme i namještaja za kupatila, parketa, vrata i ostalih materijala važe kao sinonim za kvalitet. Ponosni smo zbog toga jer je to saradnja sa kompanijama koje postavljaju standarde kvaliteta, koje su najbolji inovativni proizvođači i koje sa atraktivnim dizajnom unapređuju stil života. U našim salonima naći ćete sve potrebno za izgradnju i opremanje kupatila, saune, bazena i svih ostalih stambenih i poslovnih prostora, kao i proizvode potrebne za njihovo lakše i kvalitetnije postavljanje.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Centralna biblioteka Đurđe Crnojević
Cetinje
71/72

ENTEXT: časopis za uređenje prostora i arhitekturu
Glavni i odgovorni urednici Marta Jovičević i Goran Mitrevski,
- 2013, br. 7
Podgorica (Donja Gorica bb): Entext, 2013
(Široki brijeg : Suton). - 28 cm

Dvomjesečno.
ISSN 1800-9611 = Entext
COBBIS.GC-ID 20370960

Arhitektura

26

PORTRET DIZAJNERA
Jean Marie Massaud

38

DIZAJNERI BIRAJU
Marko Marković

54

BUDUĆA NADA ARHITEKTURE
Marija Jakić d.i.a.

- 06. Hotel "Hilton" Podgorica
- 08. Hotel "Carine", Baošići
- 12. Tržni centar "Bazar", Podgorica
- 14. Erste banka, Podgorica
- 22. Frank Gehry
- 34. Savremeni prostori
- 40. Trendovi u dizajnu enterijera
- 44. L'antic Colonial
- 48. Royo Group
- 52. Noken
- 60. Urbani park - New York
- 62. Jevrejski muzej u Berlinu
- 68. Minimalizam u arhitekturi
- 70. Kreativnost i inovacije
- 72. Ideje za popločavanje dvorišta
- 74. Vrt kao ogledalo vašeg stila
- 76. New York design week 2013.

04-14 JUL 2013.
KOTOR, MONTENEGRO

OVOGODIŠNJI KOTOR APSS: KAKO RIJEŠITI PROBLEM NAPUŠTENIH HOTELA

U okviru 5. Međunarodnog festivala Kotor Art-a, održana je druga po redu ljetnja škola arhitekture Kotor APSS (Architectural Prison Summer School). Nakon višednevnog rada sa mentorima, istaknutim imenima savremene svjetske arhitekture, studenti iz više zemalja pokazali su kako vide problematiku gradnje na primorju, tačnije – pitanje napuštenih hotela. Kao najistaknutiji predstavnik tog problema označen je kotorski hotel „Fjord“.

Firma Entext je prepoznala APSS u Kotoru kao veoma važan događaj iz oblasti arhitekture i bila prisutna kao jedan od sponzora ove ljetnje škole. Bili smo svjedoci jedne veoma konstruktivne i sjajne atmosfere. Nadamo se da će ova ljetnja škola jednog dana prerasti u centralni arhitektonski događaj pomoću kojeg će se rješavati brojne teme koje su važne za našu zemlju, kako je i sama arhitektica i osnivačica Dijana Vučinić rekla.

Ovogodišnji polaznici radionice su krenuli od problema gradnje na primorju, a fokus je bio na onome što se desilo u gradovima tokom devedesetih, usljed razvoja stanovanja.

- Još jedan problem je što smo se, kada je turizam kao glavna razvojna grana posrijedi, u javnosti koncentrisali na brojanje kreveta. U sve to uključili smo i problem hotela, ne samo novih, već i onih koje smo naslijedili iz ranijeg preioda, iz sedamdesetih i osamdesetih. Ono što često zaboravljamo jeste da mi već imamo strukture koje se možda i mogu iskoristiti. In-

Dijana Vučinić

vestitori su fokusirani na sopstvena tržišta, a mi malo razmišljamo o tome kako treba da bude naše tržište, što su naše ciljne grupe, te koje su strategije koje bi gradovi trebalo da razrađuju u odnosu na investitore. Mi smo sve te probleme spakovali u kotorski „Fjord“, a rezultati studentskih radova su, u najmanju ruku, zanimljivi – kazala je Vučinić.

Open Prison Night izložba sa prezentacijom studentskih radova i panel diskusijom

Jedan od mentora, Boštjan Vuga iz arhitektonskog biroa SADAR + VUGA u Ljubljani, tokom trajanja radionice kazao je da je rad sa studentima iz nekoliko zemalja i ostalim mentorima u zatvoru, te obilazak hotela „Fjord“, izvidanje enterijera i eksterijera, snažan stimulans da se predlože rješenja za budućnost napuštenog objekta. Simon Hartman, koji je jedan od partnera u birou HHF iz Baze-la, istakao je da veliki potencijal prepoznaje u zatvorenom hotelu „Fjord“. Takođe je naglasio kako se prvi put nalazi u Kotoru, te da je fasciniran Starim gradom i da vjeruje da će najvjerovatnije ponovo

vratiti. - Hotel se nalazi na spektakularnoj lokaciji i smatram da je to najznačajnije pitanje za sudbinu grada – ocijenio je Hartman. Nakon višednevnog rada sa međunarodno priznatim mentorima, studenti su 12. jula radove na temu gradnje na primorju predstavili na Pjaci od zatvora, a sam zatvor je 13. jula bio otvoren za sve koji su željeli da vide do kakvih su rješenja budući arhitekti došli u toku radionice. Finalna konferencija održana je 14. Jula, a otvorio je ministar održivog razvoja i turizma Branimir Gvozdenović.

Andreas Ruby

Simon Hartmann

Projekat preduzeća "Normal Company", vlasnika podgoričkog hotela "Crna Gora" koji će dobiti novo ruho i čuveno ime, ovih dana ulazi u novu fazu. Nakon radova na podzemnim i prizemnim etažama, počelo se sa rekonstrukcijom glavne zgrade hotela "Crna Gora" po standardima "Hiltona", a luksuzni objekat prve goste trebalo bi da primi u maju 2015. godine.

Hotel "Crna Gora" dobio je još u maju 2010. franšizu ovog svjetskog brenda. Ugovor predviđa da hotel pod licencom "Hilton"-a posluje 15 godina, uz mogućnost produžetka. Komplex "Hotel Hilton Podgorica – Montenegro", kapaciteta je od oko 200 soba i gradi se u dvije faze.

Prva faza, koja je prošle jeseni intenzivirana, obuhvata izgradnju novih smještajnih kapaciteta, sa kongresnim salama na prizemnoj etaži, zatim wellness centar sa zatvorenim bazenom, fitnes i VIP spa centrom i podzemnom garažom na dva nivoa.

Druga faza, koja bi, kako je pre nekoliko dana najavljeno, trebalo uskoro da počne, podrazumijeva rekonstrukciju postojećeg hotela sa servisnim blokom i izgradnju funkcionalno nezavisne cjeline – biznis centra, koji se sastoji od trgovačkog centra na nižim etažama i kancelarijskog prostora na višim.

Hotel će raspolagati sa 9 kompletno opremljenih multifunkcionalnih sala za sastanke, velikom konferencijskom dvoranom (Ballroom) i Executive Lounge-om, čime će "Hilton Montenegro", a samim tim i glavni grad postati kongresni centar Crne Gore.

"HILTON PODGORICA MONTENEGRO"

IZGRADNJA "HILTONA" PUNOM PAROM

CATALANO™

www.catalano.it

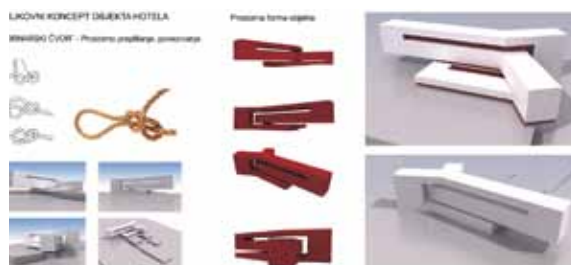

HOTEL "CARINE" - Baošići - Međunarodni arhitektonski konkurs 2013. godine - I nagrada

INVESTITOR : "Carine" d.o.o. Podgorica
PROGRAM : Hotelsko-turistički kompleks
POVRŠINA : 19 324 m² + 4 800m²

Investitor ovog urbanističko-arhitektonskog konkursa je kompanija "Carine", a raspisala ga je Agencija za izgradnju i razvoj Herceg Novog. Prvonagrađeni rad treba da posluži kao osnov za izradu urbanističkog projekta.

Nagrađeno rješenje, po ocjeni žirija, predstavlja karakterističnu mediteransku građevinu – uski prolazi, ozelenjavanje pješačkih trasa, kameni zidovi, stepeništa i slično. Kompleksom dominira bijela boja, tipična za ovo područje. Prema idejnom rješenju, hotel ima šest etaža. Osim soba i apartmana, imaće restorane i različite kafee, sportske i velnes sadržaje,

prostor za poslovne događaje itd. Orjentacioni broj soba je 140, a imaće i najmanje 15 apartmana. Hotel će imati liftove za goste, kao i teretni i servisni lift. Na ulazu će postojati pultovi za recepciju, portira i nosača prtljaga, kao i aperitiv bar. Na konkurs za izradu idejnog arhitektonsko-urbanističkog rešenja hotelsko-turističkog kompleksa "Carine", stigla su 23 rada iz zemlje i inostranstva.

PORCELANOSA

Hotel **INTOURS** Podgorica

PROJEKTANT : d.i.a. Predrag Spasić

Hotel "Intours" nalazi se u sklopu Autobuske stanice u Podgorici. Zahvaljujući arhitekti Predragu Spasiću Podgorica je bogatija za još jedan renomirani hotel sa svim pratećim sadržajima i prostranim sobama.

U veoma uspješnoj saradnji sa vlasnikom Miodragom Vujovićem i d.i.a. Predragom Spasićem opremili smo prostor sa renomiranim brendovima u oblasti keramike, sanitarija, česmi i tuševa, galanterije... U oblasti keramike to su Floor Gres, Rex i Pamesa, sanitarije brenda Catalano, galanterija Inda proizvođača i česme i tuševi ekskluzivnog italijanskog brenda Gessi.

GAMADecor
PORCELANOSA Grupo

Tržni centar „Bazar“ u Podgorici

Površina - 17.000 kvadrata

Realizacija - Privatno javno partnerstvo Glavnog grada i kompanije Čelebić

Dječja igraonica "Zujalica"

Tržni centar „Bazar“ u Bloku V nudi sadržaje koji su interesantni svim građanima Podgorice — moderan fitness centar, velika dječja igraonica na krovu, kao i kafeterija koja je liftom povezana sa restoranom na prvom spratu. Podzemna garaža, zelena pijaca, supermarket.

Prema svojoj namjeni i građevinskim segmentima može se podijeliti u četiri funkcionalne cjeline. Čine ga prodajni prostori, ugostiteljski sadržaji i prostor za odmor i rekreaciju, javne komunikacije sa centralnim holom i vertikalnim komunikacionim jezgrom, saobraćajne površine i prostori predviđeni za parkiranje sa 351 mjestom, prostori za tehniku, upravljanje, servise i prateće sadržaje.

Firma Entext je svjesna koliko je bitan ovaj projekat, ne samo za Podgoricu već i za teritoriju cjele Crne Gore. Bilo nam je zadovoljstvo učestvovati u realizaciji jednog dijela projekta, tačnije učestvovati u realizaciji dječje igraonice "Zujalica" i zelene pijace Bazara. Tarkett-ovi Tapiflex ekskluzivni vinilni podovi bili su idealno rješenje zbog izuzetne otpornosti na uvlačenje, habanje i cijepanje. Pored Tarkett-a tu je i nezaobilazni Henkelov Ceresit i Thomsit sa širokim dijapazonom ljepkova, nivelišućih masa, osnovnih premaza i pratećih proizvoda za sve tipove primjena u profesionalnom podopolaganju.

www.inda.net

ERSTE BANKA, Podgorica

Erste Banka je jedna od vodećih finansijskih institucija na području centralne i istočne Evrope. U svakom trenutku svojim klijentima nastoji da pruži najviši nivo kvaliteta proizvoda i usluga, kao i da bude vodeća u svim segmentima finansijskog poslovanja na područjima na kojima je prisutna.

Odabirom kvalitetnih proizvoda iz širokog asortimana koji posjedujemo potrudili smo se da opravdamo ukazano povjerenje. Od sanitarija odabrali smo Mondial by Villery & Bosh, galanteriju Metaform proizvođača, keramiku italijanske proizvodnje Cerim, kao i španskog proizvođača Pamese i Azuleva, Ceresitove fugomale i ljepila, i na kraju Litokolove lajsne.

effegibi®

www.effegibi.it

PREDRAG SPASIĆ d.i.a arhitektonski studio **DRAFT**

Roden je na Cetinju 1947 godine. Gimnaziju je završio na Cetinju. Diplomirao 1974. godine na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Radio u struci na poslovima investitora, stručnog nadzora i projektovanja. Kroz institucije kulture i projektantskih firmi radio na projektovanju, sanaciji, adaptaciji, restauraciji i dogradnji mnogih spomenika kulture, hotela, stambenih i porodičnih objekata kao i enterijera.

Od 1988. godine vodi sopstveni privatni biro za projektovanje i inženjering DRAFT doo sa sjedištem na Cetinju.

NARODNI MUZEJ CRNE GORE - PLAVA KAPELA - FILERMOSA

**NARODNI MUZEJ CRNE GORE - ETNOGRAFSKI MUZEJ
Cetinje, projekat enterijera i realizacija, postavka "Od niti do
tkanine"-2005**

**BIVŠE RUSKO POSLANSTVO, Cetinje - projekat, sanacija, restauracija,
adaptacija, enterijer, nadzor**

BIVŠE FRANCUSKO POSLANSTVO-NBCG-Cetinje
Projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

NJEGOŠEV MAUZOLEJ NA LOVCĒNU
Sanacija, nadzor, nerealizovan projekat stražarske kuće

PREZENTACIONI CENTAR NACIONALNIH PARKOVA CRNE GORE
Vranjina-2006

MAUZOLEJ DANILA I NA ORLOVOM KRŠU
Cetinje, sanacija, nadzor

Referentna lista

BIVŠE RUSKO POSLANSTVO

Cetinje, projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

BIVŠE ITALIJANSKO POSLANSTVO

Cetinje, projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

DEPO NACIONALNE BIBLIOTEKE

Cetinje, enterijer, nadzor

BIVŠE ENGLESKO POSLANSTVO

Cetinje, projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

BIVŠE SRPSKO POSLANSTVO-NARODNI MUZEJ CRNE GORE

Cetinje, projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

BIVŠE TURSKE POSLANSTVO - FAKULTET DRAMSKIH UMJETNOSTI

Cetinje, projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

BIVŠE AUSTRIJSKO POSLANSTVO

Cetinje, djelimicna sanacija

BIVŠE FRANCUSKO POSLANSTVO

Cetinje, projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

PLAVI DVORAC - NARODNI MUZEJ CRNE GORE

Cetinje, projekat, sanacija, restauracija, adaptacija, enterijer, nadzor

KRALJEVSKO POZORIŠTE "ZETSKI DOM"

Cetinje, dogradnja, sanacija, enterijer, nadzor

REZIDENCIJA PREDSDJEDNIKA REPUBLIKE

Cetinje, bivša upravna zgrada Oboda - projekat sanacije i adaptacije

MANASTIR SV. PETRA

Cetinje, sanacija, restauracija, nadzor

LJETNA POZORNICA

Cetinje, sanacija, dogradnja, nadzor

DRŽAVNI ARHIV CRNE GORE

Cetinje, projekat dogradnje, sanacija, adaptacija, nadzor

NJEGOŠEV MAUZOLEJ NA LOVCĒNU

Sanacija, nadzor, nerealizovan projekat stražarske kuće

MAUZOLEJ DANILA I NA ORLOVOM KRŠU

Cetinje, sanacija, nadzor

VAJARSKI ATELJEI – BIVŠE RUSKO POSLANSTVO - LIKOVNA AKADEMIJA

Cetinje, projekat, nadzor

NJEGOŠEVA RODNA KUĆA

Njeguši, projekat, sanacija, restauracija, nadzor

ATELJE DADA ĐURIĆA - GALERIJA

Cetinje, projekat, sanacija, enterijer, nadzor

GRADSKA BIBLIOTEKA «NJEGOŠ»

Cetinje, projekat, sanacija, enterijer, nadzor

NARODNI MUZEJ CRNE GORE - VLADIN DOM

Cetinje, projekatna dokumentacija, sanacija, enterijer, nadzor

NARODNI MUZEJ CRNE GORE - DVOR KRALJA NIKOLE I

Cetinje, projekatna dokumentacija, enterijer, sanacija i rekonstrukcija

VLADIN DOM-sanacija enterijera 2006. god.

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE
Cetinje, sanacija - 2008. god.

PLAVI DVORAC
Cetinje, sanacija - 2006. god.

■ Cetinje

Cetinje kao i svaki grad ima svojih problema. Staro i zakonom zaštićeno jezgro grada pod pritiskom je posljednjih godina.

Ta zaštićena cjelina zahtijeva stalnu brigu, čuvanje od sknavljenja i devastacije, kako cjeline tako i svakog pojedinačnog objekta.

Da li je jedno društvo zrelo, mjeri se između ostalog i odnosom prema spomeničnoj baštini. Kada bi naša sredina i ovo vrijeme u kome se to dešava bili podvrgnuti nekom takvom testu ili istraživanju, rezultati bi bili poražavajući.

Svjedoci smo paradoksa i surove realnosti uništavanja grada i njegovih sadržaja.

Nastavi li se dosadašnja praksa i nestajanje malobrojnih autentičnih objekata i sadržaja u starom jezgru, zabrana o zaštiti se može i ukinuti.

Društvo koje ih je stavilo pod svoju zaštitu ne reaguje

je i nije u stanju da ih zaštiti.

Pomiriti se i prihvatiti takve arhitektonske i druge bizarnosti, koje su proizvod osiromašenog duha, klijerizma i oboljelog društva, znači iznevjeriti struku.

Naše sadašnje mogućnosti, kao odgovor na to su, predpostavljam, ograničene samo na stopiranje i sprečavanje dalje devastacije grada, pejzaža, spomenika kulture i ukupne baštine, koju treba sačuvati dok se na ovim prostorima ne desi neko bogatije, duhom zrelije i kulturnije društvo koje će naći načina i metode da se izбори sa pustošem koju za sobom ostavljamo.

Najjeftinija takva mogućnost, ako ne griješim, je primjena rigoroznih pravnih, odnosno zakonskih sredstava.

CETINJSKI MANASTIR
sanacija i rekonstrukcija-1986. god.

NARODNI MUZEJ CRNE GORE - DVOR KRALJA NIKOLE I
Cetinje, projektna dokumentacija, enterijer, sanacija i rekonstrukcija

PALAC - LJETNIKOVAC NIKOLE I
Ivanova Korita, projekat sanacije i adaptacije, enterijer, realizacija, nadzor

KRALJEVSKO POZORIŠTE "ZETSKI DOM"
Cetinje, dogradnja, sanacija, enterijer, nadzor

VLADIN DOM
Cetinje-sanacija 2003. god.

BIVŠE ENGLJSKO POSLANSTVO
Cetinje, sanacija

■ Arhitektura zahtijeva izvjesno povjerenje

Ukoliko smo spremni da usvojimo atribute kulturno uzdignute sredine, normalno bi bilo da se prema svim društvenim pitanjima pa i arhitekturi i uređenju prostora ovo društvo odnosi široko sa obrazovanjem i znanjem, kako to već dugo i u kontinuitetu rade drugi.

Oduvijek su arhitektura i građevinarstvo bili veliki biznis i izvori dobre zarade.

Iako je nesumnjivo krivica za mentalno, kulturno i fizičko zagađenje naših gradova njihova sprega, sadašnja pojedinačna i slabašna moralna osuda ne predstavlja ništa u odnosu na velike interese okupljenih oko investicionih projekata. Arhitektura zahtijeva izvjesno povjerenje.

Očigledno je da i javnost kod nas nije dovoljno upoznata sa prednostima dobrog planiranja. Prosječni građanin sada naprosto smatra miješanjem i ograničavanjem lične slobode i njegovih prava, kada mu vlast daje uslove i reviduje njegovu zamisao. Ne poštujući te uslove nastaje ta endemska arhitektura, kao neposredni izraz duha svojih vlasnika, koji su u isto vrijeme investitori, projektanti a vrlo često i izvođači. Mislim da bi i sa stanovišta psihologije tumačenje ove pojave bilo zanimljivo.

Danas svijet postaje sve manji i agresivniji a time i nama ostavlja sve manje prostora da sačuvamo svoje zaista vrijednu baštinu.

Divni primjeri svjetske prakse u rješavanju ovih problema, podstaknu s vremena na vrijeme, pomisao o opravdanosti našeg bunta ali realnost je vrlo okrutna i cilj nam ostaje van domašaja.

POSLOVNI CENTAR
Budva, 1994. god. I nagrada na konkursu

HOTEL – IVANOV KONAK
Ivanova Korita, projekat, enterijer, nadzor

NARODNI MUZEJ CRNE GORE - PLAVA KAPELA - FILERMOSA

Cetinje, član autorske ekipe, projektna dokumentacija, nadzor

NARODNI MUZEJ CRNE GORE - ETNOGRAFSKI MUZEJ

Cetinje, projekat enterijera i realizacija

KUĆA SV. PETRA

R.Cmojevića, sanacija, adaptacija, nadzor

BIVŠI DJEVOJAČKI INSTITUT - STUDENTSKI DOM

Cetinje, sanacija, adaptacija, nadzor

STARA APOTEKA

Cetinje, projekat, dogradnja, sanacija, rekonstrukcija, nadzor

MOST NA RIJECI CRNOJEVIĆA

R. Cmojevića, sanacija, rekonstrukcija, nadzor

BOLNICA DANILO I - OČNA KLINIKA

Cetinje, sanacija, adaptacija, nadzor

HOTEL "ABC" – PRIŠTINA

Priština, projekat, enterijer

HOTEL "JELENA"

Budva, projekat adaptacije i enterijer

HOTEL – IVANOV KONAK

Ivanova Korita, projekat, enterijer, nadzor

HOTEL "SUTJESKA"

Petrovac, glavni projekat

HOTEL "INTURS"

Podgorica, glavni projekat

DOM LOVAČKOG DRUŠTVA

Cetinje, projekat, enterijer, nadzor

VENECIJANSKI BIJENALE - 2001, 2005, 2009, 2011

Arhitekta izložbe

RAČUNSKI CENTAR MONTENEGRO BANKE

Cetinje, projekat, enterijer, nadzor

APARTMANSKO NASELJE - PINJEŠ

Ulcinj, projektna dokumentacija, nadzor

SAMOSTAN ČASNIH SESTARA

Dobrota, projekat, nadzor

CENTRALNA BANKA CRNE GORE-MUZEJ NOVCA -

BIVŠA CRNOGORSKA BANKA

Cetinje, projekat adaptacije i enterijera, realizacija i nadzor

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Podgorica, enterijer dijela objekta

PREZENTACIONI CENTAR NACIONALNIH PARKOVA CRNE GORE

Vranjina, projekat enterijera, realizacija, nadzor

PALAC – LJETNJIKOVAC NIKOLE I

Ivanova Korita, projekat sanacije i adaptacije, enterijer, realizacija, nadzor

NARODNA BIBLIOTEKA CRNE GORE - COBISS CENTAR

Cetinje, Virtualna biblioteka CG – projektna dokumentacija, enterijer, nadzor

GLAVNA AUTOBUSKA STANICA

Podgorica - projekat sanacije i adaptacije

PALAC KRALJA NIKOLE I Ivanova Korita-sanacija i rekonstrukcija, 2006. god.

STAMBENO-POSLOVNI OBJEKAT Podgorica-2011. god.

APARTMANSKO NASELJE PINJEŠ Ulcinj, projektna dokumentacija, nadzor

MUZEJ NOVČA Cetinje, 2009. god.

■ Pejzaž, prostor i motiv umjetničke kreacije

U zemljama visokog standarda, pejzaž je postao prostor i motiv umjetničke kreacije. Estetski doživljaj pejzaža mora biti neposredni odjek dešavanja u ljudskoj duši. Jer pejzaž, sam po sebi, ma kako i koliko bio obuhvaćen intervencijom, projektovan ili planski izveden, uvijek mora biti i ostati prvobitna, prepoznatljiva, regenerativna i vreloživotna stvarnost. Autor zadate intervencije tu stvarnost samo uređuje i dopunjuje shodno novim potrebama i uslovima. Zato se i kaže da je arhitektura istinsko ogledalo života i društvenih prilika određenog vremena.

"Nijedna kuća ne bi trebalo da bude sagrađena na brdo" zapisao je prije više od osamdeset godina Rajt. "Kuća treba da bude dio tog brda, da mu pripada, da se sa njim saživi, kako bi i kuća i brdo ljepše izgledali". Za takvu intervenciju autoru je potrebna stručnost, široko znanje, mašta i dovoljno senzibiliteta da ostvari harmoniju sa prirodom, pomiri prirodu i čovjekove potrebe i kroz nju usmjeri život usaglašen vremenu

u kome se odvija. Pejzaž može uništiti samo čovjek. Imamo mi takvih primjera na pretek.

Unazad 350 godina, Paskal piše u svom tekstu MISLI - "Čovjek ne može biti bijedan bez svijesti o toj bijedi. Razrušena kuća nije bijedna. Bijedan je tu samo čovjek".

Nezdravo stanje u društvu, prenijeto na pojedinca, djeluje poput onog opakog virusa čiji je krajnji rezultat svakodnevno vidljiva destrukcija.

Žitelji napuštaju ognjišta i prepuštaju ih zubu vremena. Drugi uništavaju pejzaž novim objektima, stranim tradicionalnom graditeljstvu, po izgledu i primijenjenim materijalima. Treći raznose materijal sa zapuštenih spomenika kulture. Otudeni od crkve kao i od kulture, iste prepuštaju zaboravu i destrukciji. Uspjeli pokušaji pojedinaca su rijetki. Institucije koje bi trebalo da vode računa o tome su nemoćne, zaražene istim virusom.

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE Cetinje, projekat, sanacija, enterijer, nadzor, 2008. god.

SYSTEMPOOL

PORCELANOSA Grupo

www.system-pool.com

Frank Gehry

Za mene, svaki dan je nešto novo iznova i iznova. Prilazim svakom projektu sa novom nesigurnošću, skoro kao da je u pitanju prvi projekat koji sam ikada uradio. Onda krenem i počnem da radim, nisam siguran gdje idem. Da sam znao gdje idem ne bih to uradio.

Frank Owen Gehry, rođen je u Torontu, Kanadi. Kanadsko-američki arhitekta, dobitnik Pritzkerove nagrade. Poznat je po zgradama s velikim oblinama, često prekrivenim sjajnim metalima, od kojih su mnoge postale turističke atrakcije. Roditelji su mu bili poljski Jevreji. Kao dijete bio je kreativan, a na njegovu kreativnost uticala je njegova baka s kojom je izrađivao razne predmete od komadića drveta. Godine 1947. seli se u Kaliforniju gdje radi kao vozač

kamiona. Godine 1951. završio je studije arhitekture na University of Southern California. God. 1952. oženio je Anitu Snyder, koja mu je savjetovala da promijeni ime. Zajedno imaju dvije kćerke, a razveli su se 1966. god. Od 1956. do 1957. godine studirao je urbanizam na „Graduate School of Design“ na Harvardskom sveučilištu. Potom je dvije godine radio u kompaniji Welton Becket & Associates u Los Angelesu (1957-58.), a zatim kod arhitekta

Victora Gruena. God. 1961. kod Andréa Remonda u Parizu. Godine 1962. osnovao je svoju kompaniju Frank O. Gehry Associates u Los Angelesu. Njegovi prvi projekti su bili trgovački centri i slična trgovačka zdanja. Tokom 1970-ih ostvario je saradnju sa savremenim umjetnicima iz Los Angelesa, koji su snažno uticali na njegov stil. Prva građevina u njegovom eksperimentalnom stilu bila je njegova kuća u Santa Monici 1979. godine, Kuća Gehry,

Vidite, arhitektura ima mnogo mjesta da se sakrije iza, dosta izgovora. "Klijent me je natjerao da uradim ovo." "Grad me je natjerao na to". "Oh, budžet." Ne mogu da verujem u to više.

Guggenheimov muzej, Bilbao

koju je izgradio za svoju novu porodicu nakon druge ženidbe 1975. god. U njoj još uvijek živi sa svojom ženom, Panamkom Bertom Isabelom Aguilera, s kojom ima dva sina. Od 1967.-69. god. je bio gostu-

jući predavač na Kalifornijskom Univerzitetu, a 1972. je postao profesor-asistent na Univerzitetu južne Kalifornije, da bi 1974. god. je postao član Američkog instituta arhitekata (AIA). Od 1979. god. se udružio s arhitektom

Kruegerom, s kojim je osnovao kompaniju Gehry & Krueger Inc. i postao je gostujući predavač na Harvardskom postdiplomskom studiju dizajna.

Walt Diznijeva koncertna hala

"Fred and Ginger" u Pragu

Jay Pritzker Paviljon

Nakon uspjeha na Venecijanskom bienalu 1980., 1987. je postao član Američke akademije umjetnosti, a 1988. god. profesor na Univerzitetu Yale.

God. 2006. Sydney Pollack, Gehryjev dugogodišnji prijatelj, snimio je dokumentarac „Skice Franka Gehryja“ o životu slavnog arhitekta. U filmu su prikazane brojne Gehryjeve građevine, te intervjui s mnogim slavnim osobama kao što su: Bob Geldof, Dennis Hopper, Charles Jencks, Philip Johnson, Robert Rauschenberg, Edward Ruscha, Julian Schnabel i dr.

Danas uživa status „arhitektonske zvijezde“, premda sam Gehry odbija taj populistički pojam, i jedan je od najpoznatijih, ako ne

Spruce 8 kula

Kada sam bio dječak, moj otac nije polagao puno nade u mene. Mislio je da sam sanjar, nije smatrao da ću postići nešto. Moja majka takođe.

Kalifornija, muzej aeronautike, Los Angeles

najpoznatiji arhitekta na svijetu. Takođe uživa i veliki finansijski uspjeh, usprkos činjenici da su njegovi projekti mnogo skupi i često su znali premašiti inicijalni proračun (poput Koncertne dvorane Walt Disney koja je

koštala 174 miliona dolara i više, što je dovelo do izvansudske pogodbe). Od 2011. god. je profesor na Sveučilištu južne Kalifornije (USC) i trenutno se u svijetu gradi više od 20 njegovih projekata.

Arhitekti je dat program, budžet, mjesto i rok. Nekada na kraju projekat naraste u umjetnost - ili ga bar ljudi tako nazivaju.

Gehry rezidencija, Santa Monica

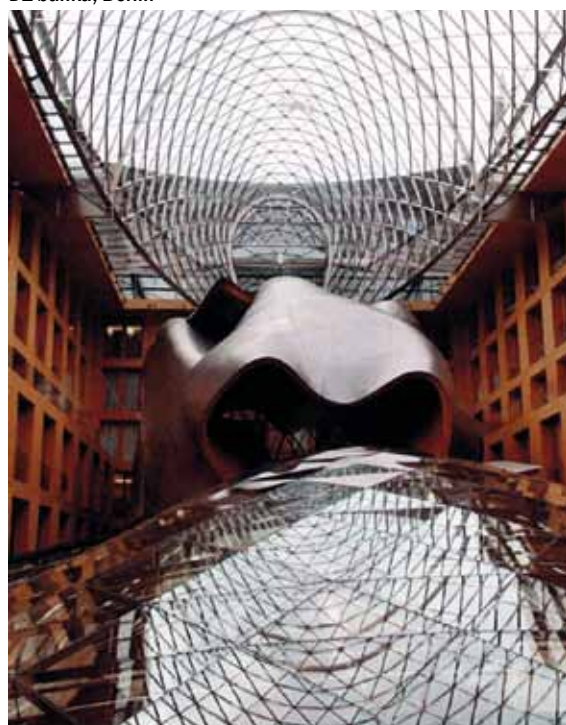

Gehry riba

Spruce 8 kula

DZ banka, Berlin

www.villeroy-boch.com

Jean-Marie MASSAUD

Jean-Marie Massaud je priznati arhitekta i dizajner. Rođen je 1966. godine u Tuluzu, Francuskoj.

Pohađao je renomiranu školu "Les Ateliers" na Visokoj nacionalnoj školi industrijskog dizajna u Parizu ("Ecole Nationale Supérieure de Création Industrielle").

Njegov dizajn je baziran na dobro poznatoj filozofiji - od individualnog dizajna do arhitekture i tehnoloških inovacija. On je čovjek promjene. On preferira preispitivanje postojećeg, kako bi dostigao napredak i eventualno predložio odgovore na savremene probleme.

Imenovan je nekoliko puta za dizajnera godine i radi za kompanije kao što su Cacharel, Lancôme and Renault. Za Offecct Massaud je dizajnirao veoma uspješne serije Bond, sofa sisteme Easy Block, sistem namještaja Airberg kao i Islands - drugačiji način komunikacije.

*"Imam viziju kompletne harmonije između čovjeka, prirode i tehnologije."
Kako bi ova harmonija bila ostvarena, kupatilo mora postati životni prostor, prostor
gde se čovjek osjeća dobro.*

HANSGROHE AXOR DIZAJNERSKA KOLEKCIJA

**U DODIRU SA
PRIRODOM**

"Ljudima je potrebna voda, ne česme" zaključuje kada opisuje pristup svom prvom dizajnu kupatilske kolekcije. Inspirisan prirodom, njegov dizajn izgleda kao da funkcioniše bez tehnologije.

Ova kolekcija francuskog arhitekta takođe budi slike iz prirode a fokus je na komunikaciji sa prirodnim okruženjem. Vodopad iznad

umivaonika, kada nalik školjki, voda iz tuša izgleda kao da pada iz oblaka – prirodni element vode daje istinsko senzualno iskustvo.

Dizajn inspirisan prirodom oslobađa ga konvencionalnih životnih pravila. Njegova izvrsna arhitektonska vizija ističe njegovu kreativnosti u cijelosti.

najveći projekat koji je radio do sada je fudbalski stadion u Meksiku, koji je oblikovan kao vulkan u njegovom originalnom stilu. U Axor Massaud kupatilskoj kolekciji, kreacije su i poetske i avangardne, i prije svega funkcionalne.

GREEN ISLANDS (ZELENA OSTRVA)

“Zelena ostrva” se mogu opisati kao otoman sa prostorom za vegetaciju, spajajući biljku sa “Zelenim ostrvom”, dobijete relaksirani osjećaj da sjedite ispod drveta. Ključ je da su biljke dio namještaja. Mogu se

opisati kao ostrva, ili kao utočište. Kada je smješten u javnom enterijeru prosto izaziva na intiman momenat kontemplacije ili laganog razgovora.

“Biljke su ključne. Volim njihove tonove i varijacije

zelene, volim njihov miris i promjene tokom vremena", kaže Jean-Marie. Kada sam dizajnirao "Zelena ostrva" zabavljao sam se sa pomisliju da ljudi sjede na velikim kockama ili krugovima sa kokosovim drvetom iznad glave u lobiju banke. To je kao neka vrsta velikog jastuka platforma u društvenom okruženju. Mislio sam da je elegantno predložiti zelene u generalno suvom univerzumu. Ova kolekcija dolazi u dvije varijante jedna kružna i jedna kockasta.

 Tarkett
www.tarkett.rs

Savremeni prostori

Poslovni ljudi često zbog preopterećenosti svojim poslom zanemaruju ulogu koju ima radni prostor, u kome oni i njihovi zaposleni provode veliki deo svog života. Prosečan zaposleni čovjek provede u kancelariji 40 sati nedeljno, što je više nego što provedete u bilo kom drugom prostoru pojedinačno.

Radni prostor je okruženje u kome mi kreiramo nove ideje i sprovodimo ih u djela. U današnje vreme laptop računara, mobilnih telefona i LCD monitora, radni prostor je postao fleksibilniji nego ikad. Tehnologija nam je omogućila da radni prostor bude lako prilagodljiv i inspirativan.

Iako svako misli da je kadar da uredi svoj prostor kako mu najviše odgovara i da mu za to nije potreban savjet, tu ipak postoji mnogo veći potencijal koji treba do maksimuma iskoristiti.

Dobar dizajn radnog prostora ne čini samo funkcionalni raspored elemenata. Dobra enterijerska rešenja su ona koja će da povećaju produktivnost, predstave kompaniju u najboljem svijetlu i zadovolje zaposlene komforom i ergonomski prilagođenim dizajnom.

Ideje se uvek mogu pronaći i u literaturi, časopisima ili na internetu, ali ako želite da pojednostavite stvari i optimalizujete troškove, najbolje je da angažujete profesionalce u tom poslu, koji će sve to uraditi umesto vas.

Dobar projektant će vas voditi kroz sve faze, počev od prikupljanja neophodnih informacija o potrebama firme, prvih skica i ideja, do izvođenja enterijera i nabavke namještaja. Pri izboru projektantske kuće treba uvek pogledati portfolio i videti da li je to odgovarajući nivo za ono što vama treba. U našem okruženju dobro je uvijek imati i preporuku.

Prva faza je upoznavanje projektanta sa predmetnim prostorom, potrebama i strukturom firme tj. zaposlenih. Najbolje bi bilo napraviti i jedan zajednički

sastanak svih šefova pojedinih službi sa projektantom, gde će svako od njih dati svoje viđenje kako bi preuredio radni prostor svoje službe u funkcionalnom smislu. Time se projektant upoznaje sa funkcionisanjem celog sistema, što mu omogućava da racionalno rasporedi službe i zaposlene u okviru raspoloživog prostora. Tako je, na primjer, u posljednje vrijeme trend da se zahtijeva da, uz dio gde se nalazi upravljačka struktura preduzeća, bude i služba marketinga, jer ta služba treba da bude u stalnoj komunikaciji sa njima. Interesantan primer je i Indija, gdje

rija za njegovu svitu. To su ljudi koji praktično ništa ne rade u firmi, već se uvek kreću sa gospodinom predsednikom, jer je to pokazatelj moći i bogatstva u njihovoj kulturi.

Druga faza je izrada Layout-a, koji predstavlja funkcionalnu šemu cijelog sistema, sa rasporedom pojedinih sektora, odnosno kancelarija. Ta šema se modifikuje i po nekoliko puta u konsultacijama sa poslodavcem, kako bi se došlo do idealno prilagođenog prostora potrebama firme.

je jedan od zahteva da se uz predsednika kompanije, osim za sekretaricu, isprojektuje i posebna kancela-

Prije prelaska u fazu izrade projekta enterijera, projektant generiše svojevrсну bazu podataka, u kojoj

su odgovori na pitanja: da li je vaš posao prevažno baziran na korišćenju računara i računarske opreme, da li je za vaš posao neophodan prostor za crtanje ili izradu, na primer, maketa, da li vam je potrebna biblioteka ili prostor za odlaganje registara za pravne ili knjigovodstvene poslove, kao i druga pitanja. Važno je da se sve uzme u obzir, kako bi korisnik imao sve što mu je potrebno na dohvata ruke, ali i dovoljno prostora da se u njemu prijatno osjeća i da bude radno motivisan. Ovi ulazni podaci, koji su proizvod interakcije između investitora i projektanta, su ujedno i inspiracija koja služi kao polazna tačka, koja će projektanta dovesti do najkvalitetnijeg rešenja i zajedno formirati projektni zadatak.

Projekat enterijera je razrada Layout-a, koji je odobren i potpisan od strane investitora. Projekat enterijera podrazumeva ne samo dizajn i estetsko-funkcionalnu razradu Layout-a, već i za investitora možda najvažnije faktore, a to su projekcija neophodnog budžeta i vrijeme za koje to može da se izvede. U tom smislu, često se primjenjuje i fazno uređenje, jer je onda moguće koristiti jedan dio prostora dok se drugi sređuje.

Razradi projekta enterijera pažnja se posvećuje podjednako kao i funkciji i estetici. Dizajnom treba da se postigne da radni prostor bude udoban i prilagođen poslu koji se u njemu obavlja. To se može grubo

podijeliti na tri faze: raspored elemenata u prostorijama, izbor materijala i nameštaja, dekoraciju.

Pravilan raspored elemenata je određen brojn timerima. Položaj radnog mjesta u odnosu na prirodan izvor svetla, kao i ulaznih vrata u kancelariju treba da bude prilagođen korisniku. Ukoliko je korisnik desnoruk, svijetlo treba da dolazi sa lijeve strane. Monitor računara treba predvideti

tako da leđima bude okrenut prema izvoru svijetla. Pomoćni objekti kao što su police, fioke i slično moraju biti raspoređene tako da su na dohvata ruke korisniku, ali da ne smetaju. Neophodno je napraviti pravilan izbor i raspored rasvjetnih tijela, jer je loše svijetlo najčešći uzrok glavobolje.

Iako je pravilan i antropološki prilagođen raspored elemenata suštinski najvažniji deo projekta, ni korisnik ni

posetilac, koji nije projektantske struke, to uglavnom neće primetiti, jer samim tim što je prostor funkcionalan i lako se koristi, on ne izaziva reakciju. Izbor namještaja, materijala i dekoracija moraju da budu u službi funkcije, ali nisu manje važni, jer je upravo to vidljivi deo projekta – ono što čini atmosferu, daje inspiraciju, ostavlja utisak.

Iako je ukus individualan i postoji bezbroj stilova i mogućnosti, postoje pravila koja su primjenljiva u gotovo svakom stilu. Uspostavite red među elementima prostora tako da izgledaju kao cjelina, a ne na-

bacano, i time ćete postići da se, na primer, stolica u rokoko stilu odlično uklopi u najmoderniji enterijer. Uspostavljanje reda je i postavljanje više elemenata u jednu liniju, pa na primer, radni sto i polica iza radnog mesta treba da budu iste širine, a u istoj liniji bi trebalo uklopiti i liniju spuštenog plafona. Jedan element prati drugi, i to sve u proporcijama. Proporcija je osnovno pravilo najboljih objekata starih civilizacija i upravo je ona ta koja čini jedan objekat lepši od drugog na, za nepoznavaoce, neobjašnjiv način.

Boje. Treba koristiti što manje boja pri izradi enterijera, jer će budući korisnik svakako tu donijeti nekoliko ličnih stvari, kao što su fotografije porodice, zelenilo, omiljena slika... i time unijeti dovoljno „nereda“. Pri obradi zidova, ukoliko se koriste dvije boje ili materijalizacije, uvek treba voditi računa da se u jednoj obradi tretira cio kubus, odnosno, da se obrada nikad ne prekida na spoljnom uglu. Tako, na primer, ukoliko imate stubove u prostoru, stub sa svih strana treba da bude u istoj obradi. Obrada ne sme da se prekida na pola zida, već samo na spoju sa drugim zidom unutrašnjim uglom. Boja i vrsta drveta od koga se pravi namještaj mora da bude u tonu, ili da se koriste dva kontrastna tona ali u istom drvetu, na primer, hrast u svijetloj obradi može da se lijepo kombinuje sa hrastom u tamnoj, s tim da se i ovdje poštuje pravilo obrade jednog kubusa u jednu boju.

U tom smislu, sve treba projektovati skladno i pri-

jatno, uz poštovanje prirode posla kojim se firma bavi i uz primjenu najnovijih tehnologija. Nekada najnoviji trendovi nisu po volji investitora, ali se pažljivim uklapanjem modernog i tradicionalnog može napraviti željeni ambijent. Ukoliko investitor ima neke posebne želje u tom pogledu, dobro bi bilo pokazati projektantu par primjera iz časopisa ili sa interneta, koji će mu pomoći da se približi ukusu investitora.

U okviru glavnog projekta radi se i procjena troškova izvođenja radova. Tendersku dokumentaciju uvek treba dati na više strana i prikupiti nekoliko ponuda od izvođača, jer na našem tržištu cijene uređenja enterijera mogu da variraju i po nekoliko puta za isti posao i kvalitet. Važan faktor je i vrijeme, tako da se u tenderu obavezno traži da izvođač da i dinamiku radova koji će se izvoditi.

U svakom slučaju, bez obzira na to za kakav se enterijer odlučite, imajte u vidu da uspješne firme imaju tendenciju da se šire i za-

pošljavaju nove ljude, pa se konstantno javlja potreba za dodatnim prostorom. Obavezno ostavite mogućnosti za širenje.

Važno je pažljivo uklopiti funkciju sa dizajnom i estetikom. Svakako ne zaboravite da dobro poslovno okruženje stvara dobre radne navike i daje energiju za vrhunske poslovne rezultate!

Marko Marković dizajner enterijera

Kroz razgovor sa profesionalnim dizajnerom entrijera, Markom Markovićem potrudili smo se da vam prenesemo koji su to proizvodi koje rado biraju profesionalci u moru novih proizvoda i koji su razlozi za to. Takođe će biti i riječi o osnovnim principima projektovanja i dizajniranja jednog prostora.

Uređenje enterijera je dijelom znanje i vještina koja se stiče dugogodišnjim radom i iskustvom, a dijelom umjetnost uređenja prostora. Svi žele da svoj životni prostor učine savršenim, ličnim, specifičnim, originalnim, naravno, obavezno funkcionalnim. Mi smo se i u ovom broju potrudili da vam prenesemo savjete i razmišljanja na ovu temu.

U širim okvirima se enterijer može shvatati kao životni stil koji slijedi trendove, nudi inspiracije i odaje intimnost stanovanja i ukuse osobe koji ga upotrebljava i kojoj je namijenjen. Cijela filozofija rada se sastoji u obezbjeđenju funkcionalnosti, praktičnosti i dispoziicionog rasčlanjivanja pojedinih organizacionih elemenata i određivanju, usaglašavanju i kompoziciji materijala i boja.

Elementi čistog dizajna, uključujući strukturalne impresije, pogodnost materijala, vizuelne i taktilne elemente u harmoniji, i klasične završne obrade, uvijek će biti osnova dobrog dizajna. Pri uređivanju enterijera i eksterijera treba izbjegavati korišćenje završnih obrada koje su u modi i nedokazane u pogledu kvaliteta i dizajna.

PRINCIPI PROJEKTOVANJA ENTERIJERA

Ravnoteža

U dizajniranju, ravnoteža stvara osećaj urednosti. On je bitan zbog izjednačavanja ili procjenjivanja vizuelne težine objekata. Ravnoteža se stvara ne samo preko oblika, nego i putem boja, obrade i teksture.

ODRŽAVANJE PROIZVODA I MATERIJALA - Korišćenje materijala i proizvoda koji se lako održavaju je preporučljivo. Iako određeni materijali mogu pružiti odličnu izdržljivost, dizajneri moraju dobro razmisliti o privlačnosti i izgledu materijala. Vrlo je bitno da arhitekta i dekorateri budu upoznati sa materijalima i završnim obradama koji su izdržljivi i lako se održavaju.

PORCELANOSA - SEA SILVER

Tamnije nijanse, jako intenzivne boje i tople nijanse imaju mnogo veću težinu nego svetlije i hladnije nijanse i neintenzivne boje. Neobični ili teški oblici i načini oblikovanja, takođe, doprinose osjećaju težine objektu jer privlače više pažnje. Transparentne forme se čine lakšim od čvrstih formi.

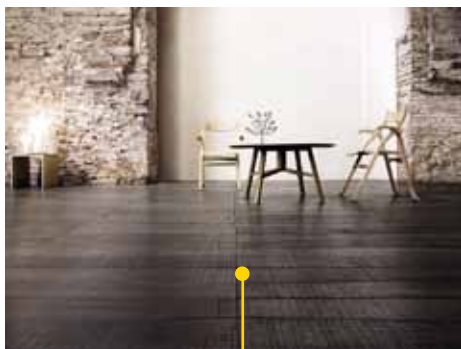
Ritam

Kao i u muzici, ritam u dizajnu predstavlja stvaranje šablona ponavljanja i kontrasta u cilju stvaranja vizuelnog interesa. Ovaj utisak možete postići korišćenjem istih boja ili oblika drugačijih intervala. Svrha ovog principa jeste da vas tjera da vizuelno primjećujete svaki detalj prostorije. Na primjer, možete uspostaviti ritam korišćenjem jedne boje

CASADOLCECASA - ICON OUTDOOR, LIGHT GRAY

PARKET LISTONE GIORDANO

Conjunto Zen Crema Italia Bioprot Intense 87,5x40x47cm

Mosaico Paradise Baia Stone Blanco 30x30x1cm

Banera Samara Caliza Moka Classico Bioprot 190x95x54cm

CASADOLCECASA - MOKA/NEUTRA

jastuka, koja će biti prisutna i na slici, a zatim ponovo reflektovana preko tepiha. Ovo ponavljanje navešće vaše oči da se stalno kreću po prostoriji.

Harmonija

Harmonija se stvara kada svi elementi rade zajedno u stvaranju jedinstvene poruke. Kao što ritam može da stvori uzbuđenje, tako harmonija stvara osjećaj ispunjenosti. Na primjer, možete stvoriti harmoniju korišćenjem jedne boje, iako se forme elemenata u prostoriji jako razlikuju u veličini, obliku i teksturi.

IZDRŽLJIVOST - Projekti i materijali polažu „test vremena“. Mora se voditi računa o izdržljivosti proizvoda, uzimajući u obzir ograničenost budžeta. Odabir kvalitetnog proizvoda mora biti usklađen sa funkcijom i načinom korišćenja svakog prostora.

Vaš dom ili poslovni prostor treba i može vrlo lako da postane poseban kutak gdje ćete se osjećati prijatno, slobodno i on treba da isprati i da odgovara svim vašim potrebama.

PORCELANOSA

Parquet Seasons 1L Ebano Gold 17,3x220x1,3cm - Marmol Crema Italia Classico Bioprot 40x80x1,5cm - Lavabo Navona Crema Italia Bioprot 42x14cm - Encimera Pampa Foro 160x60x2cm - Banera Khoa Moka Bioprot 185x90x54cm

TAIGA - REX

SELECTION OAK - REX

GESSI

TREND OVI U DIZAJNU ENTERIJERA

Težnja ka jednostavnim i inovativnim rješenjima, jasnog izraza, nedvosmisleno nas vodi ka sve čistijem i otvorenijem prostoru. Sve je više onih koji su spremni da prihvate nekonvencionalni pristup u dizajnu enterijera. Sve je više eksperimenata u prostoru i sve više ljudi je spremno da svoj dom ne posmatra (ili bar ne isključivo) kao djelić raja izolovan od spoljašnjeg svijeta, već kao ogledalo savremenih tokova. Tiha revolucija se događa na granici enterijera i eksterijera i ona postaje sve nejasnija. Traži se način da se priroda inkorporira u digitalni svijet, i obrnuto.

Organske forme namještaja djeluju kao da su prirodno izrasle. Oblici poput sfere, kristala, saća, drveća ili skeleta stvaraju osjećaj lakoće i pokrenutosti, dok njihov modularan dizajn ostavlja mogućnost svakome da ih oblikuje po svojoj mjeri i potrebama. Stav u projektovanju je opušten, mladalački, nonšalantan. Oblici često djeluju nedovršeno ili izmješteno iz originalnog konteksta. Kao i u umjetnosti, i u arhitekturi se pojam lijepog proširuje, a granica izvodljivosti prestaje da postoji.

FUZIJA BAROKA I MINIMALIZAM

Hladni minimalizam i barokni kič spajaju se u razigranu i raznobojnu postmodernu mješavinu. Kreativan šok mogu da izazovu materijali ili deseni, čak i jedna boja koja će da izazove emociju ili sjećanje. Optičke iluzije mogu biti zabavne i oslikavati nepredvidivost života. Citati iz prošlosti na savremenoj pozadini imaju za cilj da zabave, skrenu pažnju, iznenade pojavom u novom ruhu, na neočekivanom mjestu.

enterijer

SKANDINAVSKI UTICAJ

Skandinavski dizajn je poznat po svojoj jednostavnosti, besprijekornoj funkcionalnosti i upotrebi prirodnih materijala. IKEA i dalje suvjereno vlada na tržištu namijenjenom onima sa ograničeno dubokim džepom. S druge strane, skandinavski uticaj je izuzetno snažan i na polju ekskluzivnog dizajna. Danski namještaj tu ima snažnu i respektabilnu poziciju. Ovo nije toliko nov trend, koliko tendencija prepoznatljiva poslednjih nekoliko godina, koja sada sve odlučnije preuzima vođstvo, postajući sve jasnije definisana, sve traženija i sve dostupnija.

EKO DIZAJN

Jedan od najvažnijih i najaktuelnijih trendova je ekološki, shvaćen u širokom smislu. Nov nivo ekološke svijesti ne podrazumijeva samo izbor materijala, osviješćeno korišćenje sirovina i ograničenu potrošnju energije. Zaista "zeleni" proizvodi moraju biti proizvedeni po principima etičke trgovine. Takozvani fer-trejd (fair trade) je sociološki pokret koji se zalaže da se marginalizovanim proizvođačima iz nerazvijenih krajeva svijeta pruže bolji uslovi rada, bolja zarada, da im se obezbijede osnovna prava i poštovanje, sa ciljem izjednačavanja njihovog položaja u internacionalnoj trgovini. Pokret je inicijalno bio fokusiran na proizvođače kafe, pamuka, čaja, banana i slično, ali se ubrzano prihvata i u drugim oblastima proizvodnje. Igranje na ovakvu eko-kartu danas nosi i znatan marketinški potencijal i trenutno je veoma aktuelno u svijetu mode, odakle se širi i na proizvodnju namještaja i tekstila. Recikliranje je još jedna značajna tema. Sve češće se potrošači pozivaju da vrate stvari koje im više nisu potrebne, da bi se one, osvježene ili prerađene, ponovo našle na tržištu.

BOJE

Boje igraju ključnu ulogu u dizajnu enterijera. Ove sezone koriste se smjelo. Popularne su svijetle, otvorene boje. Ima više paleta u okviru kojih se kreće izbor. One mogu i da se preklapaju ili da se, kao akcenti, koriste boje iz neke druge teme. Jedna od njih je niz toplih, sjajnih tonova žute, crvene i braon. Žuta je sunčana, ljetnja boja. Ona se vezuje za radost i mudrost. Narandžasta je snažna boja koja privlači pažnju. Može da bude dobar izbor za trpezariju, naprimjer. Braon i svi njeni prelazi ka bež su odlični da se koriste kao neutralne boje za pozadinu na kojoj će se istaći crveni ili svijetloplavi detalji ili predmeti neobičnog oblika koje želimo da istaknemo. Zelena je sledeća neutralna boja. To ne iznenađuje kada se ima na umu sveprisutna ekološka svijest. U hladnom spektru dominiraju tirkizni tonovi. Boja mora je umirujuća i daje prostoru misteriozan šarm. Crna, bijela i siva su uvijek prisutne u dizajnu enterijera. One neutrališu ili ističu druge boje. Trendovi se smjenjuju, ali ove ne-boje nikada ne izlaze iz mode.

SVIJETLO

LED (light-emitting diode) tehnologija omogućila je široku primjenu obojenih svjetlosnih izvora, koji prostoru daju potpuno novu dimenziju. Ove svjetiljke mogu i da se programiraju tako da reaguju na određene faktore. Iz spoljašnje sredine (poput, naprimjer, temperature ili zvuka) i tada mijenjaju intenzitet ili boju i time otvaraju nove i neslućene mogućnosti za interaktivne eksperimente u prostoru. No, proćiće još vremena dok ovi snovi ne postanu svakodnevnica u našim domovima, kao i univerzalni daljinski upravljači, uređaji za pretvaranje kućnog đubreta u toplotnu i električnu energiju i slične ideje kakve se viđaju po svjetskim sajmovima dizajna. Do tada i neke manje egzotične igre svjetlom znaće mnogo.

MATERIJALI

U centru pažnje se ove sezone nalazi metalik završna obrada – zlatan, srebrni i bakarni sjaj. To mogu da budu površine koje reflektuju svjetlost i u kojima se ogleda njihova okolina ili mat, za nešto topliji utisak. Ima čak i tapeta sa takvim efektom. Tekstil je, kao i tapete, u živim bojama, sa velikim jednostavnim desenima. Čvorovi na tepisima su naglašeni, nekada prečnika i po nekoliko santimetara. Tekstura zidova je izražena i gotovo skulpturalna. Koriste se drvo, metal, keramičke pločice. Uređenje doma je veoma lično pitanje na koje svaka porodica i svaka osoba daju svoj jedinstven odgovor, koji predstavlja balans između trendova i životnih navika, sopstvene smelosti, potreba i mogućnosti.

L'ANTIC COLONIAL

Prostori inspirisani prirodom.

L'Antic Colonial firma je dio Porcelanosa Grupe i osnovana je 1999. godine. Cilj firme je da postane vodeća referenca u enterijeru i eksterijeru kroz vrhunski tim stručnjaka u istraživanju inovacijama i razvoju i ostaje vjerna osnovnom cilju: Da je priroda koja nam daje ove materijale, pa je i njihova dužnost da se staraju o njoj. L'Antic Colonial je uvijek igrao posebna ulogu u Porcelanosa Grupi kao specijalista u ekskluzivnim, prirodnim proizvodima: terakota, mermer, prirodno drvo i mozaik, zajedno sa komplementarnim stavkama kao što su lavabo, namještaj za kupatila, obezbeđujući globalne dizajnerske projekte sa svom toplinom prirodnih proizvoda. L'Antic Colonial trenutno ima dva sjedišta, jedan u Viljarealu gdje je sjedište i logistički centar, a drugi u L'Aldea, Tortozi, gdje se proizvodi njihova ekskluzivna ručno pravljeni terakota. Predstavljamo vam njihove ekskluzivne kolekcije.

● Dizajnerska kolekcija Spirit

Prirodni parket Spirit Xalo: 17.3 X 220 X 1.3cm

Ogledalo Spirit II: 90X45.5X2.5cm

Namještaj The Spirit II : 53.1x85x50 cm

Namještaj Spirit II Cajón: 53.1x22x50 cm

Lavabo: Spirit lavabo II A-cero 53.1X58.3X50

U dizajnerskoj seriji Hoakina Toresa i Rafaela Lamazaresa, akcentat je na vertikalnim aranžmanima, stvarajući raznovrsne elemente sa dinamičnim formama koji su prilagodljivi i u manjim prostorima. Kolekcija se sastoji od tri komada namještaja, umivaonika sa ogledalom i dva modela namještaja. Ova tri modela mogu se naći u Spirit II kolekciji na-

mještaja, ujedinjena zajedničkim faktorom: fuzija zaobljenih i pravih linija i simetrija. Kompletan namještaj je dostupan je u dvije verzije koji se može prilagoditi svakom prostoru sa različitim elementima. Paneli su napravljeni od prirodnog drveta i na raspolaganju su dvije završne obrade: hrast intenzivna i hrast siva.

Stalni napori u oblasti dizajna i inovacija su prioriteta L'antic Colonial-a, što dovodi do razvoja tehnički superiornih proizvoda kao što su Styledeck za otvorene prostore, nove kolekcije mozaika ili Touch i BIOprot zaštitne tretmane za prirodni kamen i terakotu. Ovaj pristup je doveo do zajedničkih inicijativa sa vrhunskim arhitektama i dizajn studijima širom svijeta. Ova inicijativa je puštena u praksu kada je jedan broj vrlo poznatih dizajnerskih kuća pozvan da napusti

svoj "lični pečat" korišćenjem prirodnih materijala proizvedenih u Castellon fabrici.

Na ovaj način su, Coleccion Alexandra, Studio Ruiz Velazquez, BCA International, Clodagh, Tomas Alia i A-cero, Manuel Torres, Fran Silvestre Arquitectos, Culesac i Estudi{H}ac, demonstrirajući svoju filozofiju kroz proizvode L'antic Colonial, stvarili jedinstvenih šest prostora koji su dostupni od 2013. godine.

● Dizajnerska kolekcija MEN{H}IR

Men{H}ir je stvoren i zamišljen kao elegantan kupatilski prostor koji pored kvaliteta materijala istovremeno ima i skulptorske kvalitete. Stounhendž je bio inicijalna inspiracija u nastojanju da se kreiraju ovi objekti sa pročišćenom linearnošću.

Ova zbirka elegantnog kupatilskog prostora dolazi nam iz studia Estudi{H}ac.

U traženju teksture odabrali su kamenje kao polaznu tačku snage i robusnosti. Upotreba mermera i hrastovog drveta u različitim završnim obradama i nijansama, možete napraviti veliki broj raznovrsnih kombinacija za svaku vrstu okruženja.

PARKETI

Wood Lovers, L'Antic Colonial

Sa Wood Lovers, u L'Antic Colonial nudi širok izbor formata drveta, izgleda, završnih obrada, brušenog efekta i tekstura prirodnog parketa. Svi proizvodi u Wood Lovers L'Antic Colonial-a izdvajaju se posebnim karakteristikama: dimenzionalnom stabilnošću i otpornošću na promjene u vlažnosti.

L'ANTIC
COLONIAL

Royo Group je multinacionalna kompanija sa više od 35 godina iskustva u proizvodnji i komercijalizaciji kupatilskog namještaja. Poslovni promet međunarodnog poslovanja čini preko 60% od ukupnog poslovanja, više od 14.000 kupaca i 250.000 kupatila godišnje; sa timom od više od 700 ljudi. Njihova multinacionalna priroda označava ukupnu orijentaciju njihovog menadžmenta u globalnom kontekstu. Prisutni su u više od 90 zemalja širom svijeta. Njihov poslovni model je dokazano uspješan, gdje je profesionalizam njihovih prodavaca, kreativnost dizajnera i inovacije njihovih inženjera daju dovoljno jako strateško oružje kako bi se osigurala konkurentnost. Danas se ne baziraju na cijeni već na dizajnu, funkcionalnosti i tehnologiji proizvoda u cilju stvaranja atmosfere koja pomaže da se poveća dobrobit klijenata.

Soul kolekcija dolazi u tri različite dimenzije i to: 80, 100 i 130 cm. Dostupna je u sledećim završnim obradama; sivo-plava, bež, patlidžan, antracit, bijela, bijelo-crvena i crno-bijela, sve ovo u kombinaciji sa lakom. Lavabo je dostupan u dvije varijante: Vitreo - keramičko staklo u bijeloj i crnoj varijanti, i Vento-akrilni lavabo.

KADE SA FIOKAMA IMAJU JASNU PREDNOST U MALIM PROSTORIMA...

Čak i kada je kupatilo veliko, fiokice su veoma praktično rješenje za odlaganje proizvoda za kupanje, koji treba da su vam pri ruci dok uživate u toploj relaksirajućoj kupki.

Ugrađivanje fioka u dizajn kade bila je zanimljiva

ideja Royo Groupe. Kade su dostupne u bijeloj akrilnoj boji i boji oraha, i namještaj može biti izabran da bude bijele ili crne boje.

Možete da izaberete jedan od četiri različita seta: Essential, Serenity, Energy i Dynamic.

Evolution

je moderna i urbana kolekcija, sadrži mnoštvo varijanti modela kako bi se napravila prava kombinacija za svaki prostor.

Dostupni modeli su u dimenzijama od 50, 70, 80 i 100cm.

Brojne su dekorativne mogućnosti sa visećim elementima i hromiranim dodacima.

Evolution umivaonik je od keramičkog stakla.

Namještaj je u tonovima američkog oraha, grafitno sive i bijele kombinacije.

bannio

by ROYO GROUP

www.royogroup.com

NOKEN

Noken, dio PORCELANOSA Grupe je specijalista u sanitarijama i kupatilskom namještaju. Sinonim je za inovaciju, postavlja nove trendove u globalnim razvojnim solucijama. Njihovi proizvodi su prisutni na svih 6 kontinenata, kako u Porcelanosinim salonima tako i u distributerskim kućama. Ključ uspjeha leži u kvalitetu proizvoda. Zahvaljujući godinama iskustva i uskoj saradnji sa vodećim arhitektama i dizajnerima, Noken je kompetentan da uradi kupatilo izvanrednog kvaliteta. Zaista, vrlo malo brendova može da se takmiči sa Noken-ovim kvalitetom proizvoda. Noken predstavlja perfektnu kombinaciju dizajna i tehnologije.

Mood KOLEKCIJA

Koncept više različitih ideja rezultirao je u stvaranju futurističke serije Mood zahvaljujući materijalu Krion i njegovoj prilagodljivosti. Ova kolekcija kombinuje prave i zaobljene linije, eco-friendly je, i dobijena je zahvaljujući veoma naprednim tehnološkim rješenjima.

Classic KOLEKCIJA

Svež pogled na tradicionalne stilove vođen uklanjanjem svega što je suvišno i nije esencijalno, ali pri tome ostaje autentično do najmanjih detalja. Zbog raznolikosti kupatilskog namještaja, sanitarije, česama i galanterije, Classic kolekcija nije samo primjenljiva u svom čisto tradicionalnom ambijentu, već i u obnovljenom Belle Epoque stilu i bogatstvu drugih nostalgичnih era.

Marija Jakić, dipl.ing.arh.

Osnovne akademske studije završila je na Arhitektonskom Fakultetu u Podgorici 2008. god. Trenutno je student postdiplomskih studija na Arhitektonskom Fakultetu u Podgorici na smjeru Upravljanje Projektima i Investicijama u Građevinarstvu. Od 2007. god. zaposlena je u studio SYNTHESIS architecture&design kao projektant saradnik a zatim od 2011. god. kao odgovorni projektant.

I nagrada na Konkursu za dogradnju Opštine Herceg Novi-realizacija

Nadogradnja objekta opštine Herceg Novi odvijala se u dvije faze:

I FAZA je nadogradnja završne etaže u okviru gabarita postojećeg objekta, pri čemu se dobio prostor od deset kancelarija podijeljenih u dva tipa, i to: manje 10.50m² i veće-bočne od 21.60m² raspoložive površine.

Dobijene prostorije su dobro osvijetljene i prozirne, dok je spoljnim brisolejima spriječen preveliki upad svjetlosti u ljetnjim mjesecima.

II FAZA je rekonstrukcija postojeće fasade orijentisane ka trgu Maršala Tita, kojim se fasada objedinjuje korišćenjem istog arhitektonskog izraza, ali i rješava pitanje smještaja spoljnih jedinica klima uređaja. ponovljeni su spoljni brisoleji sa završne etaže u postojećem rasteru na fasadi. Preko strukturalne fasade brisoleji se javljaju u dva položaja, horizontalnog u nivou otvora i zarotirane do nivoa parapeta. Rotiranjem brisoleja dobijen je prostor za spoljne jedinice klima uređaja, a spriječena direktna vizura prolaznika.

PROJEKTI I REALIZACIJE 2007-2013:

- **Glavni projekat nadogradnje irekonstrukcije fasad ezgrade Opštine Herceg Novi**
Godina: 2007.
Status: realizacija

studio SYNTHESIS architecture&desing Public space:
- Idejni projekat obalnog šetališta Krašići, sa proširenjima, infrastrukturnim punktovima na djelimično uređenim kupalištima i objektima uslužnih djelatnosti u zahvatu Državne Studije Lokacije "Sektor 29", Opština Tivat
Površina zahvata: 10 000 m², dužina 2 600 m
Godina: 2011.

- **Glavni projekat rekonstrukcije gradske rive PINE, Opština Tivat**
Površina zahvata: 10 500 m²
Godina: 2011-2012.

- **Idejno rješenje uređenja terena turističkog naselja DUKLEY GARDEN, Opština Budva**
Površina zahvata: 26 500 m²
Godina: 2012.
• Prva nagrada na konkursu studio SYNTHESIS architecture&desing&XYSTUS Landscape Architects, Rim, Italija

- **Glavni projekat rekonstrukcija pristaništa Velika Skela, Opština Ulcinj**
Površina zahvata: 4 600 m²
Godina: 2012.

studio SYNTHESIS architecture&desing Aritektura:
- Urbanističko-arhitektonsko rješenje turističko-hotelškog kompleksa, Opština Tivat
Projektovana površina: 66 000 m²
Površina lokacije: 6,2 ha
Godina: 2008.

- **Urbanističko-arhitektonsko rješenje turističkog kompleksa MOGREN GARDEN, Opština Budva**
Projektovana površina: 24 476 m²
Površina lokacije: 6 068 m²
Godina: 2012.

- **Urbanističko-arhitektonsko rješenje turističkog kompleksa PORTO MONTENEGRO, Opština Tivat**
Projektovana površina: 35 000 m²
Površina lokacije: 9 000 m²
Godina: 2012.

- **Idejno rješenje CONDO Hotela, Čanj, Opština Bar**
Projektovana površina: 19 900 m²
Površina lokacije: 5 400 m²
Godina: 2009.

- **Idejno rješenje Hotela RABBIT, Čanj, Opština Bar**
Projektovana površina: 2 700 m²
Površina lokacije: 2 500 m²
Godina: 2010.

- **Glavni projekat turističke vile LINEA, Krašići, Opština Tivat**
Projektovana površina: 150 m²
Površina lokacije: 300 m²
Godina: 2010-2011.

- **Glavni projekat turističke vile STAS, Krašići, Opština Tivat**
Projektovana površina: 1 220 m²
Površina lokacije: 1 820 m²
Godina: 2010-2011.

- **Idejno rješenje stambene zgrade SELJANOVO, Opština Tivat**
Projektovana površina: 960 m²
Površina lokacije: 600 m²
Godina: 2013.

Glavni projekat turističke vile LINEA, Krašići, Opština Tivat
Projektovana površina: 150 m²
Površina lokacije: 300 m²
Godina: 2010-2011

Idejno rješenje stambene zgrade SELJANOVO, Opština Tivat
Projektovana površina: 960 m²
Površina lokacije: 600 m²
Godina: 2013

studio SYNTHESIS architecture&design Entelijer:

- Glavni projekat enterijera Hipermarketa VOLI, Opština Podgorica
Projektovana površina: 3 400 m²
Godina: 2007.

- Glavni projekat enterijera cafe-restorana NA-
POLEON, Opština Kolašin
Projektovana površina: 45 m²
Godina: 2008.

- Glavni projekat enterijera nove Upravne Zgrade Podgoričke Banke, Societe Generale, Opština Podgorica
Projektovana površina: 4 200 m²
Godina: 2011.

PRIZNANJA I NAGRADE:

- I nagrada na Međunarodnom konkursu za Idejno rješenje nadogradnje i rekonstrukcije fasade zgrade Opštine Herceg Novi, sa M. Stjepčević i I. Rakčević.
Godina: 2007.

- I nagrada na Međunarodnom konkursu za Idejno programsko arhitektonsko-urbanističko rješenje kompleksa Šipčanić, Opština Podgorica, sa S. Tadić, I. Rakčević, M. Stjepčević, I. Milošević
Projektovana površina: 10 000 m²
Površina lokacije: 270 000 m²
Godina: 2007.

- Specijalno priznanje za Idejno rješenje Turističkog INFO POINTA sa I. Stamatović i I. Rajković
Godina: 2009

studio SYNTHESIS priznanja i nagrade:

- III nagrada za Urbanističko-arhitektonsko rješenje Vinskog sela Šipčanić, Opština Podgorica
Projektovana površina: 10 000 m²
Površina lokacije: 270 000 m²
Godina: 2010.

- III nagrada za Idejno rješenje Filološkog fakulteta, Opština Nikšić
Projektovana površina: 5 700 m²
Godina: 2011.

- Nagrada za najbolji projekat prezentiran na FREI-u 2012. Za arhitektonsko-urbanističko rješenje gradskog trga PINE u Tivtu, urađeno po konceptu WATERFRONT, Budva Miločer 23-26 April 2012.

UČEŠĆA NA KONFERENCIJAMA I SAJMOVIMA:

- Prezentacija na godišnjoj izložbi studenata odsjeka za arhitekturu koja se organizuje svakog decembra u Podgorici, Crna Gora / 2003-2005.

- Prezentacija na Salonu arhitekture u Beogradu, Srbija / 2005.

- Učešće na UIA konkursu za studente na temu "Extreme", koji je organizovan u Istanbulu / 2005.

- Učešće na V Kongresu studenata arhitekture zemalja bivše Jugoslavije, u Beogradu, na temu Urbanistička reciklaža „Doma Revolucije“, Nikšić, Crna Gora / 2006.

- Učesnik EASA Međunarodnog kongresa studenata u Grčkoj na temu "EASA007 City Index" / 2007.

STUDIO SYNTHESIS UČEŠĆA NA KONFERENCIJAMA I SAJMOVIMA:

- Učesnik treninga konsultanata za energiju Holzcluser steiermark gmbh i Austrian Development Cooperation u Podgorici/Kolašin, Crna Gora/2008.

- Učesnik ArchiCAD Akademije u Hotelu Norcev, Iriski Venac, Srbija /2009.

Urbanističko-arhitektonsko rješenje turističkog kompleksa MOGREN GARDEN, Opština Budva
Projektovana površina: 24 476 m²
Površina lokacije: 6 068 m
Godina: 2012

- Učesnik konferencije/izložbe: Konferencija i sajam za razvoj tržišta nekretnina u Budvi, hotel Splendid, Crna Gora / 2008.

- Učesnik sajma FREI Festival investicija u nekretnine - Novembar 2009, Budva

- Učesnik izložbe – EIRE Milano, Italija / 2010.

- Učesnik FREI Festival investicija u nekretnine, Budva, Crna Gora / 2010.

- Učesnik FREI Festival investicija u nekretnine, Budva, Crna Gora / 2012.

- Učesnik FREI Festival investicija u nekretnine, Budva, Crna Gora / 2013.

Na pitanje da nam kaže nešto više o tome koji je to pravac u arhitekturi kojem ona daje prvenstvo, mlada arhitektica kaže:

Arhitektura je umjetnost u kontekstu opšte kulture

Na pragu ekološke revolucije koja bi trebala radikalno da promjeni svijet i svijest, u svoje projekte trudim se da implementiram zelenu arhitekturu. Ekološka, održiva ili zelena arhitektura, dio je jednog šireg koncepta o kojem se u poslednjih nekoliko decenija sve više govori na različitim stranama svijeta i na potpuno različitim nivoima (ekolizi,

inženjeri, proizvođači organske hrane, političari, ekonomisti, arhitekta, dizajneri.). Pravci arhitekture u ovoj oblasti su mnogobrojni; održiva arhitektura, održivi dizajn, zelene zgrade, organska arhitektura, urbana reciklaža, obnovljivi izvori energije, vernakularna arhitektura. ali princip je jedan, da je potrebno podići svijest o životnoj sredini prilikom izgradnje životnog prostora.

Glavni projekat rekonstrukcije gradske rive PINE, Opština Tivat
Površina zahvata: 10 500 m²
Godina: 2011-2012

noken
PORCELANOSA Grupo

www.noken.com

URBANI PARK | NEW YORK

New York / Ovog ljeta je zvanično otvoren urbani park na mjestu gdje se nekad prostirala željeznička pruga dugačka 1,6 km. Dizajnirani park je djelo James Corner field operations i Diller scofidio + renfro studija. Ovaj predivni park, nalik prerijskom pejzažu, prostire se u sred urbane džungle New Yorka.

Jevrejski muzej u Berlinu **METAFORA ISTORIJE**

„Jevrejski muzej je zamišljen kao amblem u kojem su Vidljivo i Nevidljivo strukturalne karakteristike koje su se okupile na ovom dijelu Berlina i otkrile kroz arhitekturu, gdje neimenovani ostaje naziv koji i dalje drži.“ – Daniel Libeskind

Uništena Davidova zvijezda, to je ono s čime se upoređuje Libeskindova cik-cak građevina u pocinkovanom ruhu. Sa „smirenom eksplozijom betona i stakla“. Stari i novoizgrađeni dio muzeja je svojevrsna metafora za tešku, komplikovanu istoriju Nemaca i Jevreja, njemačkih Jevreja i Jevreja u Nemačkoj.

Daniel Libeskind je arhitekta, umjetnik i scenograf poljsko-jevrejskog porijekla. Rođen je u Poljskoj 12. maja 1946. godine. Roditelji su mu Poljski Jevreji, jedni od rijetkih koji su preživjeli holokaust. Kao mlad, bio je izuzetno muzički darovit i zahvaljujući tome dobija prestižnu stipendiju Američko-Izraelske Kulturne Fondacije 1959. godine. Tog ljeta, Libeskind putuje za New York na jednom od poslednjih emigrantskih brodova prema Sjedinjenim Američkim Državama. Muzej je završen 1999. godine i bio je to Libeskindov prvi internacionalni uspjeh. Možda je ovaj arhitekta najpoznatiji po tome što je od strane komisije odabran da nadgleda obnovu Svetskog Trgovinskog Centra.

Tamna stubišta, krivi zidovi... i izlazi prema van, prema slobodi. U egzil. Ili možda u slijepu ulicu, u holokaust.

IZRAELSKI UMJETNIK MENASHE KADISHMAN, INSTALACIJA SHALEKHET (OPALO LIŠĆE)

Moćna instalacija koja opisuje holokaust

Menashe Kadishmanov doprinos Jevrejskom muzeju u Berlinu je instalacija pod nazivom Shalekhet (Opalo lišće) u praznom dijelu prostora u zgradi Libeskind. Preko 10.000 lica otvorenih usta, grubo sječenih od teških, gvozdениh ploča kružnog oblika kojise pružaju po podu daju snažan prostorni osjećaj praznine. Posjetitelji muzeja, hodajući po željeznim likovima, stvaraju jeziv zvučni efekat željeznih okova.

Dok muzej služi kao arhitektonski izraz nepovratnog gubitka ubijenih Jevreja u Evropi, skulptura "Opalo lišće" budi mučna sjećanja na sve nevine žrtve u prošlosti i budućnosti.

Jevrejski muzej u Berlinu postoji od 1933., smješten je u zgradu bivše sudnice sagrađenu još u XVIII vijeku. Bio je otvoren samo do 1938. godine, kada su nacisti došli na vlast i bio je zatvoren sve do 1975. godine, kada se jevrejska kulturna grupa založila za njegovo ponovno otvaranje. Krajem 80ih godina prošlog vijeka, vlasti u Berlinu su raspisale anonimni konkurs za proširenje ove zgrade. Vlasti su za cilj imale vraćanje jevrejske kulture u Berlin, nakon Drugog svjetskog rata. Daniel

Jevrejski muzej je trebalo da bude dio postojećeg Gradskog muzeja. Ali Libeskindov rad je toliko originalan i simboličan da je barokna zgrada Gradskog muzeja vremenom postala „privezak“ Jevrejskog muzeja, nešto poput „ulaza“ u spektakularnu novogradnju.

Libeskind je pobijedio na konkursu na kome je učestvovalo još dosta svjetski poznatih arhitekata. Ono što je bio ključ za izbor njegovog rješenja je to da je njegov projekat jedini objedinio jevrejski način života prije, za vrijeme i nakon Holokausta. Muzej eksplicitno predstavlja i integriše, po prvi put u posleratnoj Njemačkoj, posledice Holokausta. Novi dizajn, koji je kreiran godinu dana prije pada Berlinskog zida, zasnovan je na tri koncepcije koje kreiraju osnovu muzeja. Prva je nemogućnost razumijevanja istorije Berlina bez razumijevanja ogromnog intelektualnog, ekonomskog i kultur-

nog doprinosa od strane jevrejskih građana Berlina. Druga je potreba da se značenje Holokausta duhovno i fizički integriše u svijest i sjećanje grada Berlina. Treća je da samo priznavanje brisanja jevrejskih života u Berlinu, istorija Berlina i Evrope može imati humanu, ljudsku budućnost. Ulaz u muzej je kroz stari objekat (Kollegienhaus), a zatim se stepenicama ulazi u dio koji se naziva Praznina, koji se spušta ispod temelja postojeće

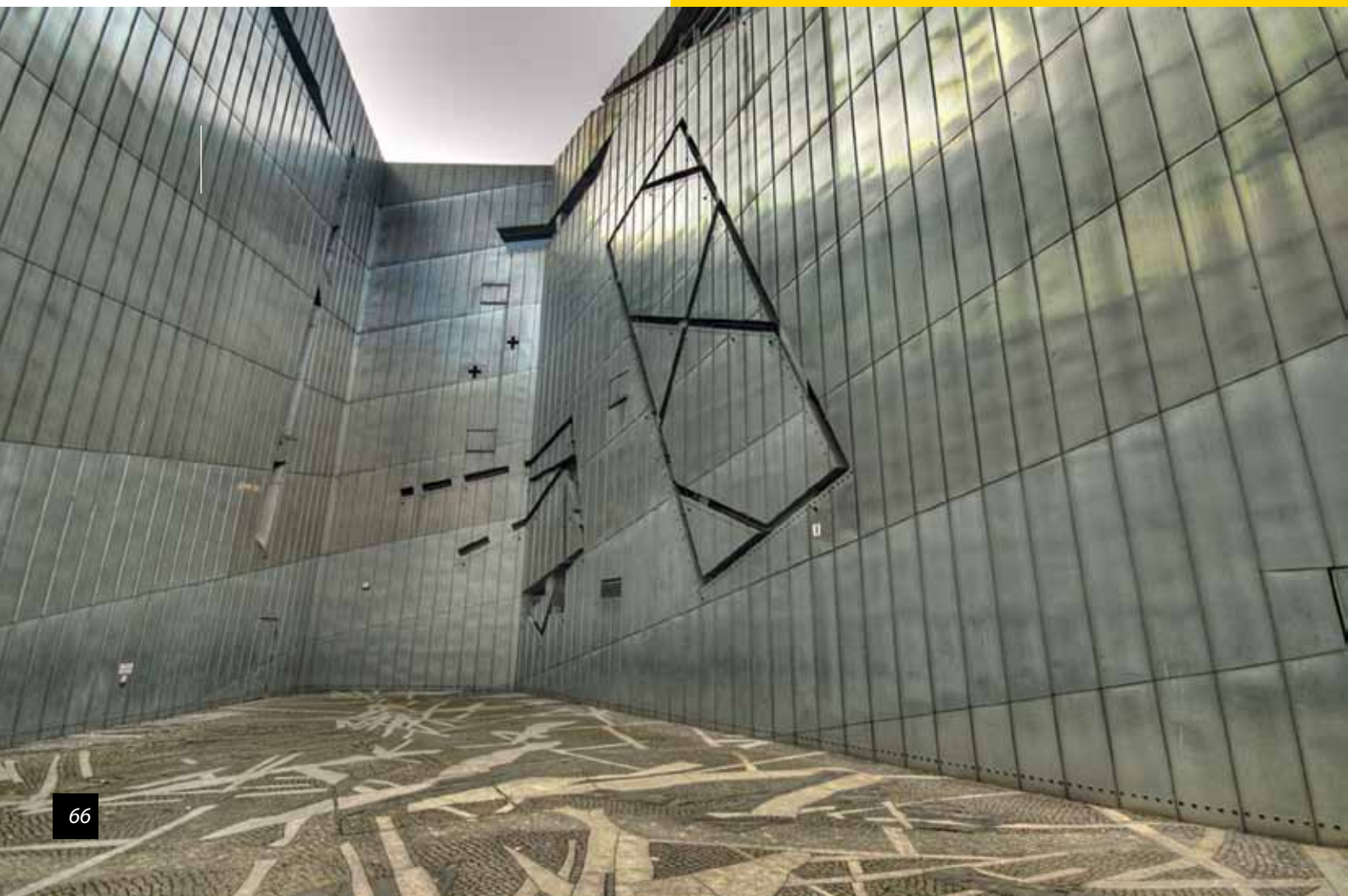
zgrade, presijeca podzemlje i materijalizuje se kao nezavistan objekat napolju. Postojeća zgrada je za novu vezana podzemljem, čuvajući kontradiktornu autonomiju oba objekta, vezujući ih zajedno u vremenu i prostoru. Silazak dovodi do tri aksijalne rute od kojih svaka priča drugačiju priču. Prva i najduža prati put koji vodi do Stepenica kontinuiteta, zatim do i kroz izložbene prostore naglašavajući kontinuum istorije. Druga ruta vodi izvan objekta do Vrta izgnanstva i emigracije, podsjećajući na

one koji su bili primorani da napuste Berlin. Treća vodi u ćorsokak, nazvan Praznina Holokausta. Praznina Holokausta se usijeca u cik-cak plan novog objekta i stvara prostor koji predstavlja odsustvo. To je prava linija čija neprobojnost predstavlja fokus oko koga su organizovane izložbe. Da bi prešli sa jedne strane muzeja na drugu, posjetioци moraju da pređu jedan od 60 mostova koji izlaze na tu prazninu.

Oko 300.000 posetilaca godišnje – toliko je Jevrejski muzej očekivao uoči otvaranja. A godišnje kroz muzej prođe i po 750.000 ljudi iz svih krajeva svijeta. Posjećuju izložbe, radionice, koncerte, čitanja i naravno – jevrejski restoran u zgradi muzeja.

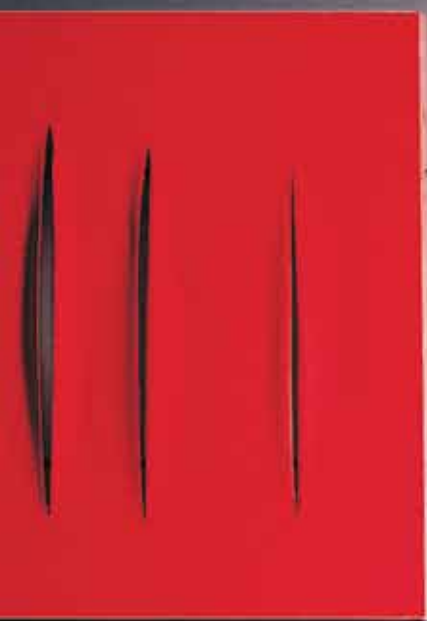

Vrt izgnanstva i emigracije

 TRE-P&TRE-Più

www.trep-trepiu.com

MINIMALIZAM

Termin minimalizam se koristi da opiše trend u dizajnu i arhitekturi, gdje se sve svodi na neophodne elemente. Minimalistički dizajn je pod velikim uticajem japanskog tradicionalnog dizajna i arhitekture.

Arhitekta Ludwig Mies van der Rohe, koristio je moto „Manje je više“, da opiše svoju estetsku taktiku uređenja brojnih neophodnih komponenti zgrade, kako bi stvorio utisak ekstremne jednostavnosti, stvarajući svaki element i detalj, tako da ima više vizuelnih i funkcionalnih namjena, kao što su projektovanje poda, koji takođe služi kao radiator ili masivan kamin koji u sebi sadrži i kupatilo.

Struktura ima relativno jednostavan elegantan dizajn, a ukrasi predstavljaju više kvalitet nego kvantitet. Ljepota objekta se postiže i igrom svetlosti, korišćenjem osnovnih geometrijskih oblika za konture, primjenom samo jednog oblika ili malog broja sličnih oblika. Time se stvara ujednačenost, korišćenjem jednostavne svijetle kombinacije boja. Može se koristiti balans boja i kontrast između boja površina za poboljšanje vizuelne estetike. Objekti obično imaju elemente industrijskog i

U ARHITEKTURI

Ludwig Mies van der Rohe

ultra modernog stila (lampe, peći, stepeništa i dr.), svedene i ravne komponente (kao što su zidovi ili stepenice), ravne krovove, kao i velike prozore koji propuštaju puno sunčeve svjetlosti. Moderna minimalistička arhitektura sa uklonjenim nepotrebnim unutrašnjim zidovima, možda je dovela do popularnosti stila otvorenog unutrašnjeg prostora, bez zidova između kuhinje i dnevne sobe.

Na kraju, ništa od ovoga ne znači da moramo da živimo u modernoj kutiji - za neke od nas jednostavnost postaje dosadna prilično brzo - dok drugi teže minimalističkom izrazu. Ipak vrijedi razmisliti, koliko su zaista komplikovane ove naizgled tako jednostavne kreacije.

Kreativnost i inovacije

Kabina - držač štipavica

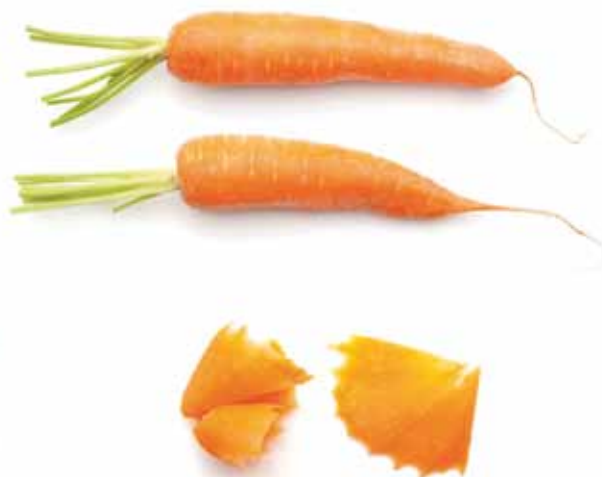

My document - laptop torba

Utovar - držač kancelarijskog materijala

Oštraljka - rendaljka za šargarepe

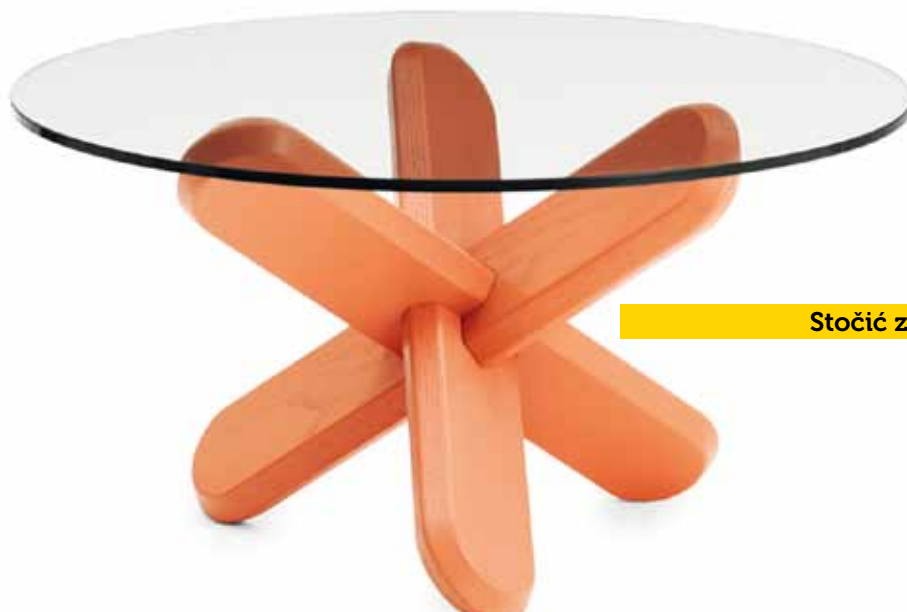

Jednostavne stvari

Ambalaža za sendviče

Stočić za kafu

Titanik - držač za kancelarijski pribor

IDEJE ZA POPLOČAVANJE DVORIŠTA

Dvorišta su savršen dodatak u domu, naročito u ljetnjem periodu, kada su duge večeri i roštiljanje sa prijateljima omiljena zabava.

Tajna je imati dio dvorišta koji je i funkcionalan i estetski, mjesto gdje želite da uživate svakog dana po nekoliko sati. A sve počinje sa onim što je pod nogama.

Evo nekih pravila kada je popločavanje otvorenog prostora u pitanju...

Osim po veličini, boji, dezenu i teksturi, pločice za enterijer i eksterijer razlikuju se i po svojim svojstvima. Zato je pri odabiru pločica najvažnije obratiti pažnju na njihove karakteristike.

Pločice za eksterijer treba birati prvenstveno pre-

ma kvalitetu, a zatim i prema dezenu, boji ili teksturi. Naime, one treba da budu čvrste, otporne na habanje i mraz i bezbjedne za hodanje po njima.

Shodno tome, pločice koje se koriste za uređenje spoljnog prostora treba da budu tvrdo presovane, minimalne debljine 8 mm.

Čvrstoća pločica je imperativ kada se govori o terasama i balkonima, jer su takva mjesta izložena uticaju spoljašnjih uslova, kao i prljavštini koja se nanosi obucom.

Sve ove navedene karakteristike vam može obezbijediti Floor Gres, svjetski priznat proizvođač keramike.

TIKKURILA
THE POWER OF COLOURS

Joker - lateks boja za enterijer

- ✓ Antialergijski efekat
- ✓ Visoka pokrивnost
- ✓ Izuzetna perivost
- ✓ Odlična paropropusnost
- ✓ Evropski ekološki znak

Vrt KAO OGLEDALO VAŠEG STILA

Izgradnjom ili kupovinom kuće, prije ili kasnije, nameće se pitanje uređenja dvorišta i vrta... Jednakom pažnjom kojom uređujete unutrašnjost svog stambenog prostora trebalo bi da se posvetite i uređenju svog vrta. Svoj lični stil može se izraziti u odabiru različitih sitnica u vrtu, od posuda za cvijeće, baštenske garniture, rasvjete, do podnih obloga u dvorištu i slično.

Ostali vrtni elementi

Dodatne atrakcije u vrtu mogu biti vodoskoci, ribnjaci, fontane, skulpture i kipovi, roštilj, ljuljaške, mreža za ljuljanje, kućica za dječiju igru, različit ukrasni namještaj i slično. U velikim vrtovima može se mnogo toga kombinovati, ali u manjim vrtovima treba voditi računa da prostor ne bude pretrpan mnoštvom elemenata.

Rasvjeta u vrtu

Kada se već potroši vrijeme i novac na uređenje vrta, treba ga spremati i za uživanje u večernjim satima. Usmjereni rasvjetni izvori izgleda stvarno prelijepo. Ugodaj se može postići pravilnim razmještanjem izvora svjetlosti, ali i uz pomoć jednog rasvjetnog tijela. Za vrijeme toplih ljetnjih večeri prijatnije je boraviti na otvorenom, uz diskretno osvjetljenje i uživanje u svježem vazduhu. Reflektorska rasvjeta je nešto složenija, jer zahtijeva uzemljenje i izolaciju svih priključaka.

Uredite vaš vrt po svojim pravilima i uživajte u dugom, toplom ljetu!

Terasa je prelazni prostor između kuće i vrta, i isplati se uložiti u njeno opremanje. Tu može doći do izražaja kreativnost vlasnika u kombinovanju podnih obloga, garniture, posuda za cvijeće i raznih drugih vrtnih elemenata.

Saksije za cvijeće

Izbor saksija i posuda za cvijeće je vrlo šaren. Najpovoljnije su plastične posude za cvijeće različitih oblika i boja, koje su dosta lagane i otporne. Bilje se najviše ističe u bijelim i terakota saksijama. Takve saksije su prikladne za vrtove na krovu ili za terase. Dolaze obično u kompletu s tanjirićima koji zadržavaju vodu. Keramičke posude (glazirane ili neglazirane) vrlo su atraktivne također.

hidrocom

Sve vrste vodoinstalacija

UGRADNJA

**Sauna • Mini bazena
Hidromasažnih kada • Kada • Sanitarija**

Hidrocom d.o.o.
Donja Gorica bb, Podgorica
e-mail: hidrocompg@gmail.com
Tel: +382 (20) 260-834
Mob: 067 617 665

www.hidrocom.me

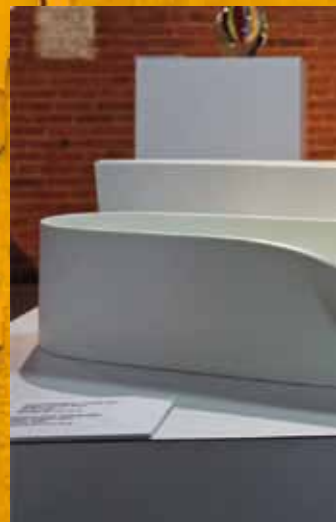

wanted design at new york DESIGN WEEK 2013

Osnovan 2011. godine od strane Odile Hainaut i Claire Pijoulat, Wanted design je uspostavio uspješnu reputaciju kao popularno sastajalište dizajnera, proizvođača, zanatlija, studenta, dizajn institucija, medija i ljubitelja dizajna iz cijelog sveta. Ove godine tokom Njujorške nedelje dizajna, pored jakog prisustva američkih proizvođača i dizajnera, Wanted design poželio je dobrodošlicu međunarodnim učesnicima iz zemalja kao što su Francuska, Švedska, Kanada, Turska,

Italija, Austrija, El Salvador, Portoriko, Brazil, Meksiko, Čile, Gvatemala, Argentina, Australija, Kvebek i Novi Zeland.

Prvoshodno pokrenut kao dizajnerski forum, Wanteddesign-ovi ciljevi su da podstaknu razgovore i uspostavi nove odnose i kolaboracije, i prosvijetli posjetioce o događajima u kreativnom svijetu. 2013. godine obilježeno je treće izdanje trodnevne manifestacije koja je trostruko posjećenija nego prije tri godine.

hansgrohe

Dostupno i s EcoSmart
tehnologijom za uštedu vode

Odaberite svoj užitak tuširanja.

Raindance® Select.
www.hansgrohe.me

